

Plejeplan for Vesterled Sø

**Vesterled Grundejerforening
Hækmosen II AKB
Furesø Kommune
Herlev Kommune**

6. august 2007

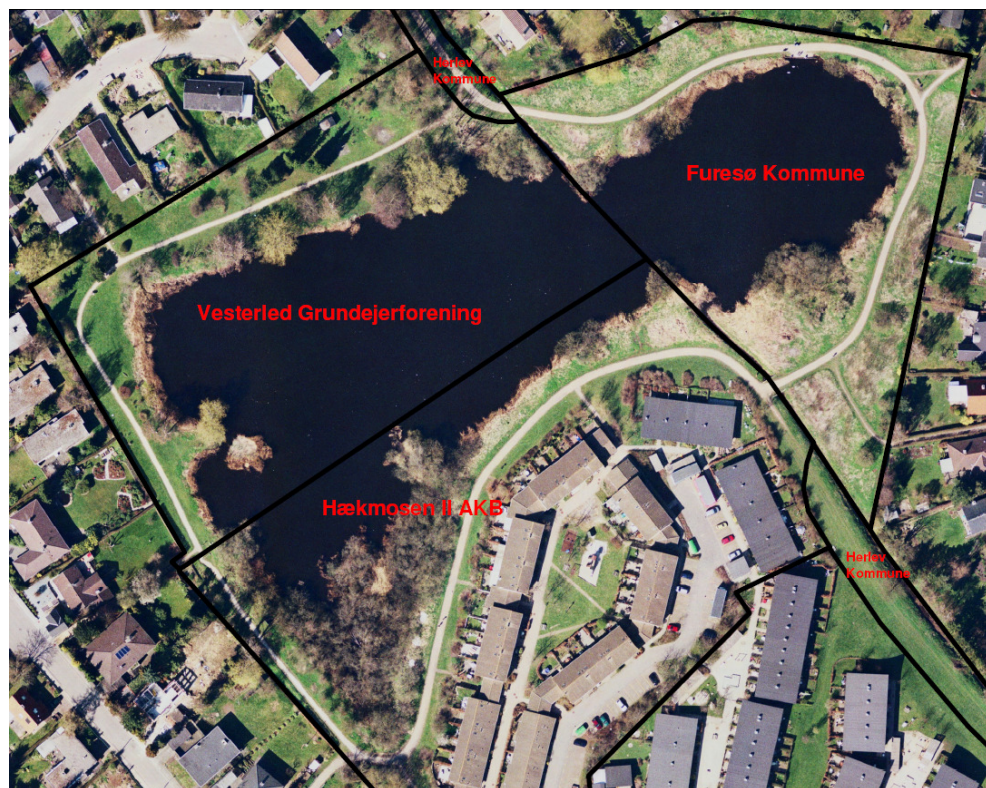
INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Baggrund og formål	3
2	Plan- og myndighedsforhold.....	5
3	Lokalitetsbeskrivelse	6
3.1	Historie	6
3.2	Søen.....	6
3.2.1	Belastningsforhold	7
3.3	Park og bredzone.....	8
3.4	Rekreative forhold.....	9
4	Plejeplanens mål.....	11
4.1	Overordnede mål for plejeplanen.....	11
4.2	Mål for søen og områdets natur	11
4.3	Mål for den rekreative brug af området	12
4.4	Mål for driften	13
5	Virkemidler og plejetiltag.....	14
5.1	Indsats for overordnede mål for plejeplanen	14
5.2	Indsats for søen og områdets natur	14
5.2.1	Søen.....	14
5.2.2	Områderne omkring søen.....	14
5.2.3	Dyrelivet	16
5.2.4	Monitering	17
5.3	Indsats for den rekreative brug af området.....	17
5.4	Indsats for driften	18
6	Oplæg til fordeling af opgaver og ansvarsområder	19
6.1	Oplæg til handleplaner - Ekstraordinære plejetiltag	19
7	Referencer	21

1 Baggrund og formål

Plejeplanen for Vesterled Sø er en fælles plejeplan for Vesterled Grundejerforening, Hækmosen II AKB, Furesø Kommune og Herlev Kommune.

Plejeplanen er udarbejdet i tæt samarbejde mellem bredejere og brugere omkring Vesterled Sø og de to kommuner. Udarbejdelsen er foregået i regi af Søgruppen for Vesterled Sø med deltagelse af Herlev Kommune samt Danmarks Naturfredningsforening Furesø. Søgruppen for Vesterled Sø består af de tre bredejere: Vesterled Grundejerforening, Hækmosen II AKB og Furesø Kommune. Plejeplanen er udarbejdet med konsulentbistand fra Orbicon A/S.

Figur 1-1. Ejerforhold omkring Vesterled Sø. Vesterled Grundejerforening ejer søens nordvestlige bred og arealerne omkring og står for plejen her. Furesø Kommune ejer og plejer bredden og arealerne omkring i søens østlige ende. Søens sydvestlige bred og arealer her ejes af Hækmosen II AKB, men Herlev Kommune slår græsset langs med stien på denne strækning. Desuden er Herlev Kommune grundejer på arealer langs Tibberup Å. Luftfoto 2005. © DDO.

Formålet med plejeplanen for Vesterled Sø er at sikre, at der løbende opnås en tilfredsstillende balance mellem hensynet til naturværdier og rekreative interesser i og omkring Vesterled Sø.

Planen skal virke for at skabe og realisere rekreative muligheder i området – og ikke at opsætte begrænsninger for brugen. Det skal dog gennem den løbende dialog mellem grundejerforeningen, boligforeningen, kommunerne

og områdets brugere sikres, at der ikke opstår væsentlige konflikter mellem forskellige interesser og brugere i området.

Plejeplanen bygger på rekreative og naturmæssige mål og intentioner for området omkring Vesterled Sø formuleret i forbindelse med forarbejdet til plejeplanen. Det er en intention, at planens mål løbende tilpasses mulige ændringer i brugen af og interesserne i området.

Planen er således en dynamisk plejeplan, der ikke indeholder faste anvisninger for drifts- og plejeformer og -niveau i de enkelte delområder omkring søen. Planen beskriver derimod de mål og intentioner, der ligger for områdets brug og tilstand. Det er herefter op til grundejerforeningen, boligforeningen og kommunerne i samarbejde med brugerne at nå disse mål. For at understøtte dette arbejde indeholder planen en række eksempler på, hvordan plejen i højere grad, end det er tilfældet i dag, kan tilpasses de mål, der er opstillet for området.

2 Plan- og myndighedsforhold

Kommunegrænsen mellem Herlev og Furesø Kommuner følger Tibberup Å og deler Vesterled Sø. Begge sider af søen ligger i byzone.

Vesterled Sø er omfattet af Naturbeskyttelseslovens generelt beskyttede naturtyper i lovens § 3, som foreskriver, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af naturlige søer over 100 m². Derfor skal alle tiltag i og omkring søen altid godkendes hos den pågældende kommune, som vurderer om tiltaget er i overensstemmelse med Naturbeskyttelsesloven.

Vedligeholdelse af Tibberup Å er fastlagt i "Regulativ for Tibberup Å" fra februar 1997. På vandløbsstrækningen fra Vesterled Sø og opstrøms er det Herlev Kommune, der varetager vedligeholdelsen, mens Furesø Kommune vedligeholder nedstrøms. Tibberup Å er fra søen og nedstrøms beskyttet mod tilstandsændrende indgreb i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3.

Den nuværende pleje af Vesterled Sø har været med udgangspunkt i en tidligere plejeplan for søen og området udarbejdet for den lokale Sø-85-gruppen i april 1997 /1/. Denne tidligere plejeplan afløses nu af nærværende plejeplan.

3 Lokalitetsbeskrivelse

Vesterled Sø er en del af Tibberup Å/Værebro Å-systemet, der har sit udspring i Smørmosen og fortsætter gennem Vesterled Sø til Søndersø og videre til Roskilde Fjord.

3.1 Historie

Området omkring Vesterled Sø har, som størstedelen af landet, tidligere været dækket af skov. Området har bl.a. været kongeligt jagtområde. På et tidspunkt har en af landets lansenerer, ulanerne, haft til huse her.

Vesterled Sø er tidligere en tørvegrav. Sin nuværende udstrækning fik søen i ca. 1945. Søen blev da også tidligere kaldt Tørvemosen indtil den på initiativ af Søgruppen blev omdøbt til Vesterled Sø, opkaldt efter den tidligere Vestergården, som lå vest for søen.

Figur 3-1. Tørvemosen og området omkring i 1901. Det, der i dag er Vesterled Sø, er på dette tidspunkt mose, tørvegrave samt en mindre sø. Målebordsblad, 1901.

Hvor Hækmosebyggeriet er opført, var der tidligere en stor hyldeplantage, hvilket stadig kan ses langs den sydlige søbred, hvor der endnu står en del gamle hylde træer.

3.2 Søen

Herlev Kommune gennemførte i 2005-06 to undersøgelser af Vesterled Sø og det omgivende parkområde /2/ og af belastningen af Vesterled Sø fra

spildevandssystemet /3/. I disse findes beskrivelser af området, der har dannet baggrund for nedenstående lokalitetsbeskrivelse.

Vesterled Sø dækker et areal på ca. 2 ha. Vanddybden i søen varierer fra 1-2 meter, og bunden er præget af tørv. Oven på tørv er aflejret et lag af gråbrunt, vandholdigt sediment, der stammer fra tilførsel af separatkloakeret regnvand og fra søens egen produktion af alger. Der er ikke fundet bundplanter i søen i forbindelse med pejlingen af sediment. Bundplanter er indikatorer for god tilstand i søer og er samtidig med til at fastholde en god økologisk tilstand der, hvor de findes.

Søens vand er relativt klart med et moderat forhøjet indhold af næringsstoffet fosfor. De relativt høje fosforkoncentrationer i vandmassen indikerer, at der i den varme sommerperiode sker en fosforfrigivelse fra sedimentet.

Søen rummer en tæt bestand af skaller, brasen, karusser og suder. Disse fisk medvirker til at holde søen i en ikke klarvandet tilstand.

3.2.1 Belastningsforhold

Forureningsgraden af sedimentet er lavt i forhold til det niveau, der ofte findes i bysøer, men højt i forhold til naturlige søer. Dette gælder også indholdet af næringsstoffet fosfor.

Der er gennemført en opgørelse af belastningen af Vesterled Sø og Tibberup Å opstrøms søen fra spildevandssystemet i Herlev, Furesø og Gladsaxe Kommuner /3/. Opgørelsen viser, at søen modtager en væsentlig mængde fosfor fra separatkloakeret regnvand, men at tilførslen af spildevand til gengæld er meget lille.

Udvikling i tilstanden i Vesterled Sø

Ved en undersøgelse i sommeren 2005 beskrives vandet i Vesterled Sø som relativt klart med en sigtddybde omkring 80 cm og et moderat forhøjet fosforindhold. Ved prøvetagningen fandtes en total-fosforkoncentration i vandet på 160 µg/l. Heraf udgjorde orto-fosfat de 140 µg/l.

I sommeren 2002 viste en række tilsvarende undersøgelser en koncentration af orto-fosfat mellem 66 og 130 µg/l og total-fosfor mellem 220 og 320 µg/l. Sigtdybden lå i samme periode mellem 1 og 1,5 meter.

I 1975 blev der gennemført en fiskeundersøgelse i søen og fundet blev brasen og skalle som de dominerende fisk, men der blev også fundet gedde. Der rapporteres ikke om planter på bunden af søen.

Til sammenligning med de refererede undersøgelser vil koncentrationen af total-fosfor i en naturlig sø af samme type som Vesterled Sø ligge mellem 40 og 80 µg/l, bunden vil være dækket af planter og fiskesamfundet vil være domineret af aborrer.

Størstedelen af fosfor i separatkloakeret regnvand er bundet til partikler, og en stor del må antages at sedimentere i vandløbet inden, det når søen. Det fosfor, der ender i søen, kan medvirke til at skabe grønt og uklart vand i sommermånederne.

På baggrund af belastningsopgørelsen anbefales det at undersøge mulighederne for at reducere fosforbelastningen fra regnvandssystemet til Vesterled Sø.

3.3 Park og bredzone

Vegetationen langs bredden af Vesterled Sø kan overordnet beskrives som varieret med indslag af forskellige plantesamfund og opvækst af en række arter, der typisk vokser på fugtig og næringsrig bund ved søbredder og i rørsumpe. Søen og dens nærmeste omgivelser rummer mange forskellige levesteder og en del uforstyrrede områder, der er vigtige som fødesøgning-, hvile- og yngleområder for såvel insekter, fugle, padder og andre smådyr.

Søens bredzone veksler mellem partier præget af en ca. 1 – 3 m bred og tæt rørskov af tagrør og dunhammer, sumpede kratbevoksninger med opvækst af træer og buske, herunder almindelig hyld, samt mere åbne partier med højt voksende urter og græsser eller tætslåede plæner.

Den sydvestlige del af bredzonen rummer den største kratskov, der præges af mange relativt høje træer og hist og her en underskov med opvækst af enkelte buske og sumplanter. Foruden kratbevoksningerne står der flere steder i den nordvestlige del af bredzonen høje solitære pile- eller birketræer med store udhængende kroner.

De steder, hvor søbredden ikke er bevokset med rørskov eller krat, er præget af græsplæne eller høje urter og græsser. De høje urter og græsser optræder primært langs bredden i den østlige ende af søen. Her er spredt opvækst af en række arter, der typisk vokser på fugtig næringsrig bund ved søbredder, eksempelvis almindelig mjøddurt, lådden dueurt og høj sødgræs. Kanadisk og sildig gyldenris er absolut dominerende og danner tætte bestande langs søbredden og på de tilstødende og mere tørre partier særligt i den østlige ende af søen i Furesø Kommune. Kanadisk og sildig gyldenris vokser desuden spredt i hele bredzoneområdet ved søen.

De store dominerende bestande af kanadisk og sildig gyldenris, især i den østlige ende af søen, udgør imidlertid en betydelig trussel mod områdets naturkvalitet. Bestandene af gyldenris, der er en invasiv art, forhindrer opvækst af naturligt hjemmehørende planter og forringer dermed livsbetingelser for de insekter, herunder sommerfugle, der er knyttet til en naturlig vegetation. Desuden forringes områdets oplevelsesmæssige værdi af en monokultur af gyldenris – ikke mindst efter slåning, hvor kun visne planterester er tilbage. Kanadisk og sildig gyldenris hører ikke naturligt hjemme i den danske flora, men er under kraftig spredning i mange naturtyper. Ingen andre planter kan gro i tætte bevoksninger med gyldenris, og planten spredes let med frø eller stykker af jordstængler.

Invasive arter ved Vesterled Sø

Arter, der ikke er kommet naturligt til landet og som er bevidst indført eller tilfældigt slæbt ind af mennesker, kaldes introducerede arter. En lille mængde af disse arter kan vise sig problematiske, hvis de spreder sig til naturen. Disse arter kaldes invasive arter.

Omkring Vesterled Sø er registreret en række invasive planter. Det gælder særligt gyldenris, men også kæmpebjørneklo, rød hestehov og rynket rose. Gyldenris breder sig på arealerne i søens østlige ende, mens kæmpebjørneklo og rød hestehov vokser ved den nordlige bred af søen ved afløbet fra søen. Rynket rose (eller hybenrose) vokser et par steder ved stien rundt om Vesterled Sø – nær et af tilløbene fra regnvandskloakken og ved overgangen til private haver i den vestlige ende af søen.

Foruden de tørre og højereliggende partier med gyldenris i den østlige ende af søen danner bredzonen i øvrigt overgang mod et parkanlæg på de privat-ejede arealer i den nordvestlige del samt private haver.

Under besigtigelser af søen er registreret but- eller spidssnudet frø samt et par store individer af grøn frø, der sandsynligvis stammer fra et nærliggende vandhul, da frøer normalt ikke har ynglesucces i søer med fisk. Der blev desuden hørt og set en del fugle fra rørskov, krat og omkringliggende haver, blandt andet et par halemejser, gærdesmutte, hvid vipstjert og musvit. I søen sås omkring 8 gråænder og et par blishøns. Lokale oplyser desuden om svaner, fiskehejrer og gøg, samt at søen om vinteren pga. af isfrit vand under udhængende træer er tilholdssted for mange svømmefugle fra omkringliggende mindre søer.

3.4 Rekreative forhold

Bredzonen omkring Vesterled Sø er opdelt i tre områder. Det nordvestlige område er ejet af en privat grundejerforening (Vesterled Grundejerforening), det sydligvestlige område af et almennyttigt boligselskab (Hækmosen II AKB), og det østlige område af Furesø Kommune. Der er store forskelle imellem plejeniveauerne for og brugen af de tre områder.

På Hækmosen II AKB's arealer er plejeniveauet lavt. Den eneste adgang til området sker ad stien, og der er begrænset adgang til søbredden. Stien fra Åfaldet og syd om søen vedligeholdes af Herlev Kommune. På Furesø Kommunes arealer bliver græsset langs stien slået to gange om året i forbindelse med bekæmpelse af kanadisk og sildig gyldenris. Fra stien er der over en kort strækning adgang til søbredden et sted, hvor bredden er sat med faskine. På Vesterled Grundejerforenings areal er plejeniveauet meget højt med intensiv slåning af plænerne, hvilket skaber adgang til søbredden flere steder.

Søen er omkranset af en sti, som er del i et større stinet, der fungerer som transportstier og giver adgang til nogle af området's andre søer. Området anvendes intensivt til gennemkørsel, gåture, hundeluftning, andefodring og karpefiskeri. Brugerne beskriver knallerter, henkastet affald og hundeefter-

ladenskaber som de væsentligste problemer ved den eksisterende brug af området.

4 Plejeplanens mål

Vesterled Grundejerforening, Hækmosen II AKB og Furesø og Herlev Kommuner har i samarbejde med brugere af Vesterled Sø opstillet en række mål for områdets fremtidige tilstand og brug. Målene er opstillet på baggrund af et åbent borgermøde og præciseret på en række møder mellem repræsentanter fra grundejerforeningen, boligforeningen og kommunerne.

Målene for plejeplanen falder i en række kategorier:

- Overordnede mål for plejeplanen
- Mål for søen og områdets natur
- Mål for den rekreative brug af området
- Mål for driften

Målene er konkretiseret i tekstboksene.

4.1 Overordnede mål for plejeplanen

Formålet med plejeplanen for Vesterled Sø er at sikre, at der under inddragelse af brugerne opnås en tilfredsstillende balance mellem hensynet til naturværdier og forskellige rekreative interesser i og omkring Vesterled Sø.

Planen skal virke for at skabe og realisere muligheder i brugen af området – og ikke at opsætte begrænsninger for brugen.

Det skal gennem den løbende dialog mellem grundejerforeningen, boligforeningen, kommunerne og områdets brugere sikres, at der ikke opstår væsentlige konflikter mellem forskellige interesser og brugere i området. Planens mål skal løbende tilpasses ændringer i naturgrundlaget og ændringer i brugen af og interesserne i området, og status for driften skal løbende diskuteres. Dette sikres bl.a. ved at holde årlige møder om status og ønsker for området.

Det er herefter op til grundejerforeningen, boligforeningen og de kommunale driftsafdelinger i samarbejde med brugerne at nå disse mål. Det er således en intention i planen, at områdets beboere og brugere inddrages forpligtende i den daglige drift af området og i kommunikationen om området.

4.2 Mål for søen og områdets natur

Det er plejeplanens mål, at naturen i og omkring Vesterled Sø skal bevares og udvikles, så der fastholdes en balance mellem pladsen til "den vilde natur" og "oplevelsesnaturen" og den rekreative brug af området.

Målene for den vilde natur er at opnå en varieret flora og fauna af hjemhørende arter både på land og i selve søen. De økologiske forhold i søen søges forbedret, under hensyn til at søen forsat tilledes separatkloakeret regnvand.

For at følge op på de opstillede mål, skal udviklingen i områdets natur følges ved tilbagevendende undersøgelser og diskuteres på de årlige møder.

Målene for området natur

For de forskellige biotoper i området arbejdes efter følgende mål:

Græsarealerne. I områderne omkring søen skal præget af plejet eng fastholdes og udvikles. Områdets invasive arter skal bringes under kontrol på en måde, så der i videst muligt omfang hele tiden tages hensyn til områdets rekreative brug. Kæmpebjørneklo og rød hestehov skal udryddes hurtigst muligt. Bekæmpelsen af kanadisk gyldenris, der dækker store arealer, skal ske på en måde, så der i første omgang fokuseres på at bringe spredningen af planten under kontrol. Herefter bekæmpes kanadisk gyldenris område for område, idet der lægges vægt på, at der i forbindelse med bekæmpelsen etableres et engpræg i de områder, hvor planten bekæmpes.

Grundejerforeningens område. På området ved søens nordvestlige bred kan der fastholdes et højere plejeniveau, idet det understøtter målene om den rekreative brug af området.

Bredzonen. Krattet i søens sydvestlige del og den rørskov, der omgiver størstedelen af søen bevares og plejes som udgangspunkt ikke, idet disse områder udgør områdets væsentligste elementer af "vild natur".

Søen. For at sikre søens fremtidige tilstand skal forurening fra separat-kloakeret regnvand reduceres mest muligt. Fodring af ænder m.m. begrænses for at undgå tilførsel af organisk stof og næringsstoffer ad denne vej.

4.3 Mål for den rekreative brug af området

Målene for den rekreative brug af området kan ændre sig med beboernes og brugernes sammensætning og kan derfor løbende blive justeret ved de tilbagevendende møder mellem områdets brugere, grundejerforeningen, boligforeningen og Herlev og Furesø Kommuner.

Som udgangspunkt gælder dog, at den rekreative brug skal tage udgangspunkt i områdets natur og give plads til denne. Brugen skal endvidere ske på en måde, så brugerne ikke er til gene for hinanden.

De rekreative mål

Ved udarbejdelsen af plejeplanen blev der i efteråret 2006 opstillet en række konkrete mål for den rekreative brug af området:

Adgang til vandet. Der kan skabes sikker adgang til at opleve og lege med vandet et par steder langs søbredden.

Begrænsning af tilgroning. Vandfladen i søens sydvestlige hjørne holdes fri for væltede træer og grene. Bevoksningen med tagrør røres som udgangspunkt ikke, da rørskoven kun har ringe udbredelse.

Græsarealerne i søens østlige ende. Området skal fortsat fremstå som en slags vild eng, der kun slås lejlighedsvis. Det er dog vigtigt, at områderne ikke gror til i brændenælder. Når gyldenris bliver bekæmpet, skal det ske på en måde, så der etableres en anden vegetation, der opleves som smuk eller varieret af områdets brugere.

Grundejerforeningens område. I dette område bevares den intensive pleje og udsigten og adgangen til vandet. Beboerne kan opstille borde og bænke og etablere grillpladser m.m.

Affald og hundeefterladenskaber. Efterladt affald og hundeefterladenskaber skal undgås.

Knallertkørsel. Kørsel med knallert i området skal stoppes. Knallertkørsel skal ikke være tilladt, da det er til gene og skaber usikkerhed blandt områdets øvrige brugere.

4.4 Mål for driften

Driften af søen og det omgivende område skal gennemføres med udgangspunkt i plejeplanens mål.

Grundejerforeningen, boligforeningen og kommunerne varetager fortsat den daglige drift på egne områder. Brugere af området inddrages i supplerende driftsopgaver i form af f.eks. oprydning, opsætning af fuglekasser, formidling og opbygning af den kultur, der er nødvendig, hvis området omkring Vesterled Sø både skal kunne huse natur og flere forskellige rekreative interesser. Status for og fordeling af opgaver og ansvarsområder diskuteres på de årlige møder om søen.

Plejeplanen skal ikke medføre ekstra udgifter for Furesø og Herlev Kommuner. Projekter, der ligger ud over den daglige drift, kan dog evt. vedtages og finansieres særskilt.

5 Virkemidler og plejetiltag

I et idekatalog opstilles her ideer til virkemidler og plejetiltag, der kan fremme de opstillede mål. Ideerne er forslag til brug for Søgruppens og brugernes videre arbejde, som løbende kan drøftes og videreudvikles. Enkelte ideer detaljeres som eksempler og præsenteres i tekstboksene.

5.1 Indsats for overordnede mål for plejeplanen

Plejeplanen for Vesterled Sø udarbejdes og vedtages. Der udarbejdes herefter løbende handleplaner, som fordeler opgaver og ansvarsområder mellem grundejerforeningen, boligforeningen, kommunerne og områdets brugere.

Der afholdes årligt tilbagevendende møder om plejeplanen, hvor status, mål, drift og fordeling af opgaver diskuteres og nye handleplaner aftales.

5.2 Indsats for søen og områdets natur

5.2.1 Søen

For at undgå yderligere forurening af søen kan der sættes ind over for tilførslen af suspenderet stof fra regnvandskloakering. Der fokuseres på tilførslen fra Tibberup Å, idet der uden væsentlige problemer kan etableres et sandfang på åen, før den løber ud i søen.

En forbedring af de økologiske forhold i søen vil kræve en gennemgribende restaurering. Der kan udarbejdes et særskilt projekt for dette, bl.a. kan mulighederne for at gennemføre en restaurering af søen undersøges.

5.2.2 Områderne omkring søen

Pleje af krattet. Krattet i søens sydvestside røres som udgangspunkt ikke af hensyn til dyrelivet. Det øvrige buskads omkring søen kan evt. beskæres og plejes efter nærmere overvejelser i Søgruppen, og på en måde så der opnås en passende balance mellem hensyn til områdets natur, den rekreative brug og søudsigten.

Pleje af græsarealer uden invasive arter. Den pleje, der på længere sigt skaber den mest varierede urtevegetation på de noget næringsrige arealer, er slåning. Så længe, der er dominans af konkurrencestærke arter i vegetationen, er en tidlig slåning, dvs. slutningen af maj / begyndelsen af juni afhængigt af forårets vækst, det eneste, der kan ændre vegetationen til noget mere artsrig og til gavn for insekter. Slåning to gange om året kan blive nødvendigt i de første år. Arealer, der skal kunne bruges til færdsel og ophold, skal slås flere gange i løbet af sommeren.

Bekæmpelse af invasive arter. Gyldenris, kæmpebjørneklo, rød hestehov og rynket rose skal bekæmpes og udryddes i området. Kæmpebjørneklo udryddes bedst med rodstikning. Kanadisk og sildig gyldenris kan bekæmpes ved harvning og slåning, og der kan sås anden vegetation i bunden i forbindelse med bekæmpelsen. Der er i dag ikke metoder til at bekæmpe rød hestehov uden kemiske bekæmpelsesmidler.

Fig 5-1. Invasive plantearter registreret ved Vesterled Sø. Kanadisk gyldenris (ø.tv.), kæmpebjørneklo (ø.th.), rød hestehov (n.tv.) og rynket rose (n.th.). Fotos: <http://www.sns.dk/natur/groen/arterne/default.htm>

Bekæmpelse af kanadisk og sildig gyldenris

Kanadisk og sildig gyldenris danner tætte bestande af planter med små gule kurve i store toppe. Gyldenrisen invaderer ferske enge, strandenge og overdrev og optræder ofte langs vejkanter, på jernbaneskråninger og lignende menneskeskabte biotoper, som får lov til at henligge uden pleje. Intet kan gro i tætte bevoksninger med gyldenris, og arten spredes let med frø eller stykker af jordstængler. Planten spredes ved vindspredte frø, som er små og forsynet med fnok og spredes med vinden. Planten spredes også ved, at folk indsamler og udsår frøene.

Der findes ikke veldokumenterede erfaringer med bekæmpelse af kanadisk og sildig gyldenris. På Københavns Universitet og DMU forskes både i mekanisk og i biologisk bekæmpelse af planter.

Indtil der findes dokumentation for andre metoder anbefales det, at kanadisk og sildig gyldenris bekæmpes mekanisk ved udsultning. Udsultning kan ske enten ved gentagen harvning eller fræsning eller ved at planten slås med korte mellemrum. Træflis kan evt. nedharves for at skabe konkurrence om kvælstof i jordbunden. Nyspirede planter bekæmpes på samme måde, og det må forventes, at bekæmpelsen skal fortsætte flere år. Slåning kan kombineres med udsåning af hjemhørende græsser og urter, der tåler at blive slået.

Udsåning af græsblanding med engplanter

Efter bekæmpelsen af invasive arter kan udviklingen af en engvegetation fremmes ved udsåning. Der anvendes egnskarakteristiske og lokalitetsmæssigt passende arter. I et fugtigt område som det, der ligger ned mod Vesterled Sø kunne f.eks. udsås følgende:

- Alm. kamgræs
- Hjertegræs
- Rød svingel
- Alm. røllike
- Alm. brunelle
- Bidende Ranunkel
- Engnellikerod
- Skjalder

Ved udsåning anvendes danske frø.

5.2.3 Dyrelivet

Dyrelivet er afhængigt af, at der levnes plads til den vilde natur. Krattet, rørskoven, søen og de ekstensivt plejede arealer er vigtige for dyrene. Det er derfor vigtigt, at disse områder ikke indskrænkes, og at de i videst muligt omfang lades i fred.

Dyrelivet

Fugle. Krattet, rørskoven og gamle træer er vigtige ynglesteder for fuglene. Fuglekasser kan også øge flere fuglearters ynglesucces og trække nye arter til området. Det kunne f.eks. gælde mejser, skovspurv, rød-stjert, broget fluesnapper, hvinand og evt. falk eller ugle. Søgruppen kan tage initiativ til at samle brugere af området til fælles bygning og opsætning af fuglekasser. Projekter af den karakter giver også mulighed for en god snak om brugen af området. Fuglekasserne kan også bruges som et spændende projekt i samarbejde med lokale skoler, institutioner eller spejdere. Der kan f.eks. søges penge til projekter af denne karakter hos Herlev Kommunes Miljøråd.

Svaner yngler mere uforstyrret, hvis der er en "svaneø" i søen. Svaner kan dog erfaringsmæssigt være med til at forringe de økologiske forhold i mindre søer.

Frøer stiller krav til både bredzonen, bredden og de omgivende arealer for at få succes med at yngle. Lavt, solbeskinnat vand, der hurtigt bliver varmt hjælper æggene til at klække, og svagt skrånende bredder og brednære arealer giver ynglen skjul, når den vandrer på land. Forholdene for frøer og andre padde skal tænkes ind i forbindelse med, at der etableres "strand" på nordsiden af søen.

5.2.4 **Monitering**

Effekten af plejeplanen kan følges ved løbende at registrere forhold som udbredelsen af invasive arter, forekomsten af visse planter og fugle og generelle vandkemiske og fysiske parametre i søen. Hvis moniteringen skal have nogen betydning, skal der udarbejdes et egentligt program for denne, og data skal opsamles, så udviklingen kan følges.

Overvågning af områdets udvikling

Brugerne af søen kan bidrage til monitering i området. Det kræver ingen særlige kvalifikationer at kortlægge udbredelse af invasive arter eller måle sigtddybde i søen. Brugere med interesse i botanik eller fugle kan lave årlige registreringer. Søgruppen kan samle op på registreringerne og afrapportere.

5.3 **Indsats for den rekreative brug af området**

De rekreative mål for området understøttes i vidt omfang af den pleje, der skal sikre områdets natur. Andre rekreative mål kræver dog en selvstændig indsats.

Affald og hundeefterladenskaber. Kan reduceres ved at opsætte flere lukkede affaldsbeholdere med låg i området, evt. med hundeposestativer. Det er vigtigt, at skraldespandene tømmes jævnlige og efter behov, så brugerne ikke oplever, at de er overfyldte. For at skabe en kultur, hvor affaldsbeholdere bliver brugt, må brugerne af området være indstillet på at tale om problemer med affald og hundeefterladenskaber og gøre hinanden opmærksomme på at bruge spandene. Det virker også at vise et godt eksempel og samle henkastet affald op, og både driftsfolk og brugere af området opfordres til at gå foran med det gode eksempel og samle affald op og opfordre hundeejerne til at rydde op efter deres dyr.

Knallert. Forbud mod knallertkørsel opretholdes med tydelig skiltning mod knallertkørsel ved indkørslerne til området. Tilpas mange og tilpas besværlige chikaner kan yderligere begrænse knallertkørslen i området. Dertil kan suppleres med en direkte snak med dem, der kører knallert.

Adgang til vandet. Et og evt. to steder langs søbredden kan etableres "sikker strand", hvor bredden og bunden gøres svagt skrånende og sikres et stykke ud med singels. Græsset i disse områder slås, så de holdes åbne.

Fiskeplads. Den eksisterende fiskeplads på søens sydlige bred ved indløbet kan evt. forbedres på en sådan måde, at den så vidt muligt er skjult fra stien.

Oplevelser i naturen. Der kan evt. opstilles skilte, der fortæller om naturen i området, og lokale skoler og institutioner opfordres til at bruge området. Skilte skal vedligeholdes, så de altid er brugbare.

5.4 Indsats for driften

Bredejerne varetager den daglige drift på egne områder. Brugere af området inddrages i opbygning af den kultur, der er nødvendig, hvis området omkring Vesterled Sø både skal kunne huse natur og flere forskellige rekreative interesser. Brugere kan også indgå i supplerende driftsopgaver i form af f.eks. oprydning og opsætning af fuglekasser. Brugere skal endvidere bidrage til den fortsatte udvikling af området gennem de tilbagevendende møder om områdets mål og drift.

Eksempler på inddragelse af brugere i områdets pleje

Brugere af området har en vigtig rolle i at opbygge og vedligeholde en kultur omkring brugen af området, hvor brugere tager ansvar og viser hensyn til hinanden. Både den daglige snak og fælles projekter omkring søen kan styrke denne kultur.

- Brugere kan bidrage til renholdelsen i området ved at samle henkastet affald op og gøre andre opmærksomme på, at de skal rydde op efter sig selv og deres hunde.
- Brugere kan gennem indbyrdes information og oprydning sikre, at der ikke ligger eller bliver smidt haveaffald i området.
- Brugere kan tage en snak med knallertkørere og forklare, hvorfor deres kørsel er til gene.
- Brugere kan tage initiativ til årlige oprydningsdage, hvor der ryddes op og beskæres på "stranden", fiskepladsen, osv. og hvor der f.eks. etableres en bålplads, bygges bænke, afholdes fugleture eller foto- og fiskekonkurrencer.
- Brugere kan skabe fokus på området ved at gøre det til et fast punkt på f.eks. grundejerforeningens og boligforeningens årlige generalforsamlinger.
- Brugere kan rapportere om nye forekomster af kæmpebjørneklo, rød hestehov og gyldenris og andre invasive arter eller selv forestå bekæmpelsen.
- Brugere kan bidrage til forbedring af områdets naturindhold gennem monitoring, ved opsætning af fuglekasser, el.lign.
- Søgruppen kan informere om problemerne ved andefodring, og om hvordan man fodrer, så det skader søen mindst muligt.
- Søgruppen kan efter aftale med kommunerne skilte om brugen af området.

6 Oplæg til fordeling af opgaver og ansvarsområder

Søgruppen nedsættes som udgangspunkt af bredejerne og kan frit suppleres med andre interessenter i området. Grundejer- og boligforeningen opfordres til at tage søen og parken op som et fast punkt ved deres årlige generalforsamlinger.

Furesø og Herlev Kommuner varetager fortsat opsætning og tømning af affaldsspande på og slåning af de kommunale og stinære arealer.

Grundejerforeningen og boligforeningen følger op på egne mål og tager bl.a. initiativ til at inddrage brugerne i plejen af områderne. Dette kan f.eks. ske i regi af Søgruppen eller ved at nedsætte særlige arbejdsgrupper (Bjørne(klo)-bander, oprydningsteams, ambassadører for god opførsel, etc.).

Status for og fordeling af opgaver og ansvarsområder diskuteres på de årlige møder om søen, som afholdes på initiativ af bredejerne.

6.1 Oplæg til handleplaner - Ekstraordinære plejetiltag

For at nå de mål, der er opstillet i plejeplanen gennemføres en række ekstraordinære plejetiltag omkring søen. På nedenstående liste refereres til kortet på næste side.

Område 1 - krat mod sydvest. Rynket rose bekæmpes i området.

Område 2 – grundejerforeningens område nordvest for søen. Rynket rose bekæmpes i området.

Område 3 – græsarealer øst for søen. Kanadisk og sildig gyldenris, rød hestehov og kæmpebjørneklo bekæmpes i området.

Område 4 – Tibberup Ås tilløb til søen. For at tilbageholde suspenderet stof fra regnvandssystemer i oplandet etableres et eller to sandfang som småsøer, der falder i med den omkringliggende natur.

Område 5 – "stranden". Der skabes adgang til vandet på søens nordlige bred, lige øst for afløbet, hvor der anlægges en lille strand, samt en sti ud til denne. Stranden skal være børnesikker med lille anlæg og sikring af bunden med singels.

Område 6 – Bænken flyttes mod øst til et sted, hvor der er udsigt over vandet.

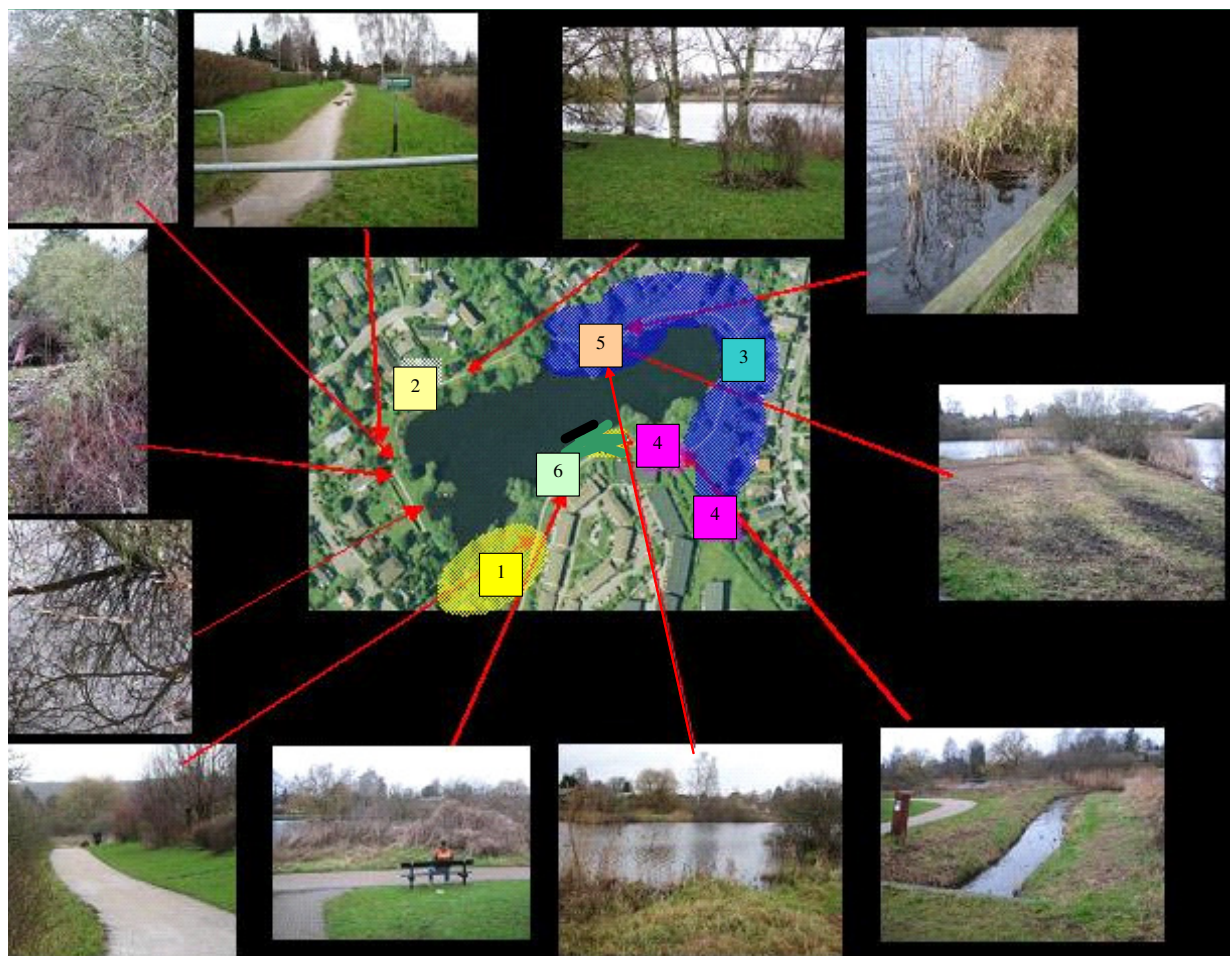

Fig. 6-1. Ekstraordinære plejetiltag.

7 Referencer

/1/ Plejeplan for Vesterled Sø, udarbejdet for SØ-85-GRUPPEN af Biomedica, Haraldsted april 1997.

/2/ Vesterled Sø – tilstandsvurdering og potentiale 2005, Herlev Kommune og Hedeselskabet 2005.

/3/ Belastningsopgørelse på Vesterled Sø, fase 1, Herlev Kommune og Hedeselskabet 2006.

